

a lázas levegőt előidézni kezdik és a levegő egészségtelenné válik.

Indiából jelentetik, hogy az erdők a cholera terjedésének észrevehető akadályt vetettek.

Az ózon felfedezése óta, mely valószínűleg az élelnek a villanyosság által okozott módosításából áll, azon hit volt elterjedve, hogy a fák és erdők ezen nevezetes viszonyulásának oka abban keresendő, hogy a zöld lombokból napközben elválasztott élel villanyos állapotban találhatik, tehát nem egyéb mint ózon.

Dr. Ebermayer közvetlen észleletei azonban ezen nézetet alaptalannak tüntetik ki, ellenben azt bebizonyították, hogy az erdő hihetőleg az általa előidézett nagyobb lég- és talajnedvességénél fogva az ózonnak kuforrását képezi s hogy benne az ózon felbomlása (azaz annak közönséges élelnyvé való átalakulása) nem oly gyorsan megy végbe, mint városok és falvak közelében. A városok levegője ezen vizsgálatok szerint átlagosan alig tartalmaz egy harmadrész annyi ózont, mint a nagyobb erdőségek környékének levegője. Ennek alapján megmagyarázható azon összefüggés is, mely az erdőirtás és a lázas levegő szaporodása s viszont a fáknek szaporodása és amannak apadása között fennáll, megmutatták azt t. i. egyéb vizsgálatok is, hogy a levegőnek ózonban való szegénysége mindig a mocsáros láz növekedését okozza s ugyan így a levegő ózon tartalmának gyarapodása a lázas kórok apadását vonja maga után.

A tűzifa métermértékéről.

Vajjon okvetlen van-e szüksége a gabonakereskedésnek a métermázsa egységre, annak megítélését a gabonakereskedéssel ismerős férfiak ítéletére bizom; igenlő esetben ezen új, a régi

mérték mintájára készült mértékegységbe bele tudok nyugodni, mert a métermérték, illetőleg a decadikus szellemben van alkotva. 1 métermázsza = 100 kilo = 0.1 tonna. Átszámítása egyszerű: a métermázsákban kimutatott számokhoz csak két zérust kell ragasztani s megtudjuk, hány kilo, — három számot levágni, s megtudjuk, hány tonna az.

Másként áll a dolog a méterölnél, melyről az mondatik: „a régi öl helyett előirt mértékegység 4 köbméter.“ Ki irta ezt elő? A kincstár nem. Annak szabályrendeletében legalább nem találok. Az „E. L.“ sem hoztak ilyenmü rendeletet senkitől. Régi reminiscentiából kultiválhatnak ilyesmit, a kik azt hiszik, hogy a favágók és munkás osztályu nép a köbméter elnevezést használni nem fogják; de a kik a törvényt óhajtottuk és örömmel fogadtuk s annak kellő végrehajtását kívánjuk: mi csak azt látjuk be, hogy ha szintoly nehezen is, de hozzá fog szokni az ürköbméterhez is a nép, mint hozzá fog szokni, hozzá kell szoknia a literhez, hektoliterhez, kilogramhoz s a többihez.

Ha a méteröl à la métermázsza, tehát a decadikus rendszer szellemében alkotott egység lenne, melyet az egész világ szakközönsége majdan utánnunk elfogadhatna, akkor szivesen pártolnám, de a 4 ürköbméterből alkotott egységnek ellene mondok.

Ellent mondok először is a tudomány érdekében. Eddig nehezen tudtuk megérteni más népek, kivált a németek erdészeti munkáit az idegen, előttünk érzékileg nem ismert mértékeik miatt. A ki ilyenekkel foglalkozott, jól tudja, mily alkalmatlanságot okozott a sok átszámítgatás. És épen az volt az ok, hogy a métermérték behozatalát és átalánosítását óhajtottuk, várva-vártuk, örömmel fogadtuk.

És most, mielőtt a gyakorlat tűzpróbáján keresztül engednők menni és mielőtt tényleg meggyőződénék arról, hogy a mi

földmives vagy munkás népünk nem fogja az ürköbmétert megismerni tudni, azt vágni, fuvarozni, venni, — most dönt-sük halomra az egészet és kezdjünk valami ujba, melyet a világ kívülünk nem ismer. A már ürköbméterre átdolgozott terméstábláinkat számitsuk ismét át méterölekre, s ha más nemzetek tapasztalati adataival foglalatoskodunk, számitsuk azokat előbb át! Nem, nem, csak haladjunk lépést a többi nemzetekkel, ne akarjunk tőlük elválni, mielőtt kipróbáltuk volna a dolgot.

Azt mondják, a munkás osztályu nép nem fogja a köb-méter nevet használni! Nem a név itt a lényeg, de a mérték. Ám nevezze azt ölnek, ha neki tetszik, de mi az alatt az öl alatt nem 4, de 1 ürköbmétert akarunk és fogunk érteni. Azután nem oly fekete az ördög, a milyennek festik. Igaz, hiába beszélünk a szegény parasztembernek arról, hogy egy ürköbméter annyi, mint 0.2932 bécsi öl fa (3'-as); de ha látni fogja az erdön, vágott olyat, fuvarozott: tudni fogja, elég-e 25 kr favágási bér, vagy drágán fizette-e meg azt 2 forintjával?

Most az átmeneti nehéz időket éljük: most alkuszunk ölekre, melyek 4'' el szélesebbek, 2''-el magasabb és mélyeb-bek. A munka alatt megmondjuk a favágónak, fuvarosnak: „Lásd atyafi, ennek a fél ölnek a fele egy méter; ennyi és ennyi krajezár favágási, vagy fuvarbér jár ettől most neked, hát vigyázz, mert a jövő télen már ölről nem, hanem ilyen méterről fogunk beszélni.“ Tudod? Ne tessék félni, saját érde-kében lesz neki esze elég a dolgot megérteni. Szeme elé kell vinni a munkásembernek a dolgot, s akkor a nevét nehezeb-ben tanulja meg a mértéknek, mint annak nagyságát, értékét és a szerint számított becsét.

Ha kifogást tehetünk a köbméter ellen, azt más irányban tehetjük, s meg is tettük mi magyarok úgy, mint a németek.

Értekezett erről Wagner Károly az orsz. erd. egyesület 1869. évi kassai közgyűlésén (lásd „E. L.” 1870. I. füzet 19. lap). A miket ott elmondott, azok most is állanak, s tagadhatlan az, hogy épület és szerszámfáknál a köbméter igen is nagy egység, minélfogva igen sok tizedessel kell számolni; szembebecsléseknél pedig képzeletünk e nagy testet a fa törzsébe, vagy a fa törzsét e nagy testbe beleképzelni nem tudja. Az indítvány, a mely, ha jól tudom eredetileg Presslertől származott, s abban állott, hogy mértékegységül a méterhasáb = 0.01 m. igen jó volt, s a becslésnél is igen alkalmazható lett volna, bütülapja 1 m. deciméter, hossza 1 m. lévén. És ime a jó indítvány mily sorsra jutott? Fölvétetett-e a német méter-törvénybe, avagy a miénkbe?

Pedig ehhez nem is kellene törvény; ez a szakemberek nemzetközi megállapodásától függ. Beillik egészen a méterrendszerbe; csak a tizedes jegyet kell két zérussal balra tolni s meg van a köbméter és viszont, s csak úgy lehetne e tekintetben egység, mint az 1000 gram 1000 m. És még is azt hiszem, be kell erre nézve is várni a tapasztalást: *praxis te plura docebit.*

Az előadottak után tehát véleményem a tűzifa métermértékéről az: a tűzifa mértékének egységeül maradjon az arra teljesen alkalmas és a gyakorlat igényeinek is jól megfelelő egy méter vagy is matematikailag szólva az egy ürköbméter.

Illés Nándor, erdőmester.

Az 1875-ik évi vadásziidény a gödöllői kor. uradalmi erdőségekben.

Kapcsolatban az „Erdészeti Lapok” 1875-ik évi XII-ik füzetében adott vadászati közleményünkkel, nem tartjuk érdek-